

Bitė Vilimaitė

Dovanos

Man patiko, kad žirgų tokie vardai – Vėtra, Džinas, Logika.

– Kas čia per vardas – Logika! – nusistebėjo šalia sėdįs berniūktis.

Tribūnos buvo pilnos žmonių, – žirgų lenktynės suvadino į stadioną visus, kurie tą karštą vasaros dieną buvo mieste. <...>

– Logika – tai toks mokslas. Jeigu „a“ daugiau už „b“, tai „b“ mažiau už „a“... Matyt, tai labai protingas žirgas.

– Tuoj išaiškės, koks jis protingas, – pasakė berniūktis ir pakėlė prie akių žiūronus. <...>

Žirgai jau bėgo tiesiaja. Visi šaukė, ir aš šaukiau. Berniūktis staiga įbruko man žiūronus ir, įsikišęs burnon pirštus, sušvilpė.

Logika atbėgo paskutinė.

– Na, matai, – pasakė berniūktis. – Tas protingas žirgas nesuprato, kad svarbiausia – tempas.

– Viskas priklauso nuo raitelio, – atkirtau.

Aš turėjau obuolių.

– Atiduok man sėklas, – paprašė berniūktis. – Tu žinai, medžiotojų draugijos nariai privalo atnešti po šimtą gramų obuolių sėklų. Augins kiškiams medelius. <...>

– Sakyk, ko labiau nori – obuolių ar sėklų? – nusijuokiau.

Berniūktis suraukė strazdanotą nosį – toks akiplėša.

– O kaip tu manai? – paklausė jis.

Teko duoti jam obuolių.

– Kodėl tu čia, mieste? Kodėl nevažiuoji į stovyklą?

– Aš jau grįžau. O tu kodėl mieste?

– Man atostogas duos rudenį. Aš dirbu bibliotekoje.

– Dabar visi išvažinėję, turbūt niekas ir neateina pas tave. Uždaryk biblioteką ir išvažiuok prie jūros.

– Kalbi niekus! – aš truputį supykau. – Yra žmonių, kurie be knygų negali gyventi.

– Argi? – nustebo berniūktis. – Aš negaliu gyventi be futbolo.

Jis vėl pakėlė prie akių žiūronus ir ėmė šaukti:

– Spausk! Spausk!

Visi šaukė, ir aš šaukiau taip, kad net akiniai aprasojo.

Paskui kartu su minia išplaukiau pro vartus ir čia apsižiūrėjau, kad mano berniūktis kažkur prapuolė.

– Ei! – staiga išgirdau šaukiant. – Su akiniais – ir nematai! Aš čia!

Jis laukė kitapus gatvės ir mojo abiem rankom.

– Gal važiuojam į pliažą? – paklausė jis. – Aš išmokysiu tave plaukti delfinu.

– Galime važiuoti, – pasakiau. – Galime ir paplaukioti...

– Man nesiseka, – tarė berniūktis pliaže. – Kodėl tu dirbi bibliotekoje? Geriau būtum treneris vaikų sporto mokykloje!

– Mes pritaipome prie mergaičių, žaidžiančių su kamuoliu, paskui spalvotame paviljone gėrėme limonadą ir vėl bėgome maudytis.

Vakare grįžome į miestą.

– Na, lik sveikas, – pasakiau, – džiaugiuosi, kad išvadina mane prie upės. Bėk dabar namo.

– O aš neisiu namo! – atsakė berniūktis raukdamas strazdanotą nosį. – Kas tau sakė, kad aš turiu namus?

– Neprasimanyk! – supykau. – Visi žmonės turi namus! Gal tu... – Ir aš parodžiau į žiūronus.

– Ne! Žiūronai mano.

– Tai pasakyk, kas yra? Aš juk negaliu tavęs taip palikti!

– Motina... Ji neleidžia laikyti šuns.

– Baisi nelaimė! – pasijuokiau.

Berniūktis iš padilbų žvilgtelėjo į mane, ir aš turėjau nutilti.

– Einam pas mane, – pasakiau. Tikrai negalėjau jo taip palikti!

Alkanas, pavargęs berniūktis nuėjo su manim.

Mes buvome neišrankūs – išgėrėme arbatos su duona; paskui ėmiau kloti lovą.

– Tu vienas gyveni?

– Kaip matai.

– Visai vienas?

– Mano tėviškė kaime. Ten visi saviškiai – motina ir trys broliai.

VIII klasės lietuvių kalbos testas

– Turbūt gerai, kai turi brolių?

– Gerai. Tik motina privargo, kol mus išaugino... Ji paprašydavo vandens parnešti, o mes stumiam vienas kitą: „Eik tu!“ – „Ne, aš neisiu! Tu eik!“. Kartą mane broliai išstūmė. Išėjau ir stoviu piktas, kad ne jie – aš turiu nešti vandenį. Grįžau trobon ir pasakiau, kad nerandu šulinio. „Rūkas, mama, eik ir pamatysi, kad sakau tiesą“. Motina išėjo ir tuoj grįžo, nešina pilnu kibiru...

– O paskui?

– Paskui užaugom.

Berniūkštis įtariai žiūrėjo į mane:

– Tu nori, kad aš imčiau gailėtis? Tu nori, kad aš eičiau namo?

– Ne! – atkirtau. – Tegul motina visą naktį stovi prie lango ir laukia tavęs! Tegul ji gailisi ir akis išverkia! Tu gulki, miegok ramiai ir sapnuok savo šunį!

Aš pasakiau, ką norėjau, ir įsikniaubiau į knygą.

Berniūkštis ilgai tylėjo, paskui priėjo ir peštelėjo mano rankovę:

– Tu žinai, aš laikau balandžius.

– Mat kaip? – Aš net nepakėliau galvos.

– Niekas jų nepalesins, jeigu aš nepareisiu.

– Ar man lydėti tave?

– Aš pats! – Jo kuodas vėl pasišiaušė ir akimirką prasimušęs nerimas dingo. – Aš pats! – dar pakartojo.

Žiūrėjau, kaip skubėdamas jis bėga per kiemą, ir nelinksmi nusijuokiau – aš užaugau vaikų namuose ir niekad neturėjau tėviškės, trijų brolių ir rūke prapuolančio šulinio, – tas berniūkštis taip apdovanojo mane!

1. Kas yra kūrinio pasakotojas – vaikas ar vaikas, dirbantis bibliotekoje?

(1 taškas)

2. Kodėl vaikas išėjo iš namų?

(1 taškas)

3. Kaip manai, kodėl vaikas nepaliko berniūkščio, kai šis pasakė, kad neis namo?

(2 taškai)

4. Pasakojimą apie vaikystę vaikas netikėtai baigė žodžiais „Paskui užaugom“? Kokia užuomina slypi šiuose žodžiuose?

(1 taškas)

5. Kodėl vaikas sako nenoriš, kad berniukas eitų namo?

- A Nori pats paguosti ir nuraminti vaiką;
- B Nori, kad vaiko mama suprastų blogai dariusi.
- C Nori ironizuodamas padėti vaikui apmąstyti savo poelgį.
- D Nori padrašinti vaiką kovoti dėl savo svajonės.

(1 taškas)

6. Kodėl berniukas pradeda pokalbį apie balandžius?

(2 taškai)

7. Kodėl vaikas neišitraukia į pokalbį apie balandžius?

- A Nes jis nesidomi balandžiais.
- B Nes jam nusibodo berniukas.
- C Nes nori, kad berniukas apsispręstų pats.
- D Nes skaito labai įdomią knygą.

(1 taškas)

8. Kodėl berniukas nusprendžia grįžti namo?

VIII klasės lietuvių kalbos testas

- A Nes prisimena nelesintus balandžius.
- B Nes šeimininkas nebekreipia į jį dėmesio.
- C Nes jaučiasi labai išalkęs ir pavargęs.
- D Nes nenori skaudinti mamos.

(1 taškas)

9.1 Kokio būdo yra berniukas? Nurodyk vieną būdo bruožą.

(1 taškas)

9.2 Argumentuok savo atsakymą.

(1 taškas)

10. Kūrinys pavadintas „Dovanos“. Paaiškink, kuo buvo apdovanotas kiekvienas iš veikėjų.

(2 taškai)

11. Įvertink, ar kūrinio pabaiga įtaigi. Atsakymą argumentuok.

(1 taškas)

12.1 Nurodyk kūrinio žanrą.

(1 taškas)

12.2 Argumentuok savo atsakymą.

(1 taškas)

Rašymo užduočiai – 25 minutės.

Įsivaizduok tokią situaciją: tu turi parašyti laišką Mokyklos tarybai ir paprašyti, kad būtų leista sportuoti mokyklos sporto salėje vakarais ir savaitgaliais.

Svarbu! Kuo daugiau argumentų pateiksi, tuo didesnė tikimybė, kad į prašymą bus atsižvelgta. Žinoma, atsiras tokiam sumanymui nepritariančių. Pasistenk įtikinti ir juos.

Tikslas: įtikinti.

Adresatas: Mokyklos taryba.

Žanras: laiškas.

Lentelėje gali susirašyti argumentus. Planavimui skirk ne daugiau kaip 5 minutes.

Tavo nuomonę pagrindžiantys argumentai	Priešininkų argumentai
1.	1.
2.	2.
3.	
4.	